

Īss kopsavilkums IO 1

—

Stratēģijas, politikas un izaicinājumi mūžizglītības partnerībās Vācijā, Grieķijā,
Īrijā un Latvijā

Compiled 2017 by P4LLL-tec* Projectteam (Coordinator U. Hauschildt)
Bremen. 2017
www.p4llltec.uni-bremen.de

This work is licensed under a
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

You are free to:

Share - copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt - remix, transform, and build upon the material.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give **appropriate credit**, provide a link to the license, and **indicate if changes were made**. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

NonCommercial — You may not use the material for **commercial purposes**.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the **same license** as the original.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or **technological measures** that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable **exception or limitation**.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as **publicity, privacy, or moral rights** may limit how you use the material.

1. Īss kopsavilkums par valstu piemēriem mūžizglītības partnerībās

Vācija un Spānijā pārstāv divas valstis, kurās ir integrētas mācību programmas un pārejas programmas. Integrētās mācību programmas ir vēlamas divu studiju programmas, savukārt pārejas programmās galvenā uzmanība ir pievērsta iepriekšējās mācīšanās akreditācijai (vai mācīšanās citos kontekstos).

Vairumā gadījumos pārejas programmas tiek īstenotas sākot no profesionālās izglītības līdz augstākās izglītības pakāpei. Šajos gadījumos ir būtiska uz pieredzi balstītas mācīšanās vai iepriekšējo mācīšanās rezultātu atzīšana. Lai gan vienmēr pastāv valsts noteiktie likumiskie un institucionālie apstākļi, kas ietekmē atzīšanas veidus, mēs varam atrast divus galvenos atzīšanas veidus: individuālu atzīšanu un vispārīgu atzīšanu, - un pēdējā ļoti bieži papildina pirmo. Latvijas analizētā pārejas programma norāda uz skaidriem noteikumiem, kas tiek atzīti mācību rezultāti no iepriekšējās profesionālās pieredzes vai mācību programmām. Latvijas mūžizglītības partnerības piemērs parāda vāju saikni ar augstāko izglītību. Tā vietā pastāv spēcīga teorijas un praktisko iemaņu integrācija (konkrētajos gadījumos ar nosaukumu "darba vidē balstītas mācības", profesionālās vidējās izglītības līmenī). Īrijas piemērs parādā pārejas programmu ar izstrādātu virzību no tālākizglītības uz augstāko izglītību (AI). Kā norādīts, priekšrocība studentiem ir dotā iespēja automatiski iestāties AI pēc tam, kad ir veiksmīgi pabeigts profesionālās izglītības kurss.

Grieķijas piemērs ietver atsevišķas divpusējas pārejas programmas starp privātajām profesionālās izglītības (PI) skolām un ārvalstu universitātēm, un integrētu programmu jomā dominē profesionālās izglītības iestāžu un uzņēmumu sadarbība, lai integrētu teoriju un praksi PI programmās.

2. Galvenie izaicinājumi un iespējas

Turpmāk izklāstīts mūžizglītību partnerattiecību izaicinājumi un iespējas.

Tā kā valsts profesionālās izglītības sistēmas, kā arī prioritātes un pasākumi mūžizglītībā ir atšķirīgi, secinājumi ir jāskatās konkrēto valstu kontekstā nevis kopēji.

Vācijā ar lielu skaitu duālās studiju programmu tiešs salīdzinājums starp (tradicionālajām) duālās izglītības mācībām un duālām studiju programmām, kurās ir paredzēta mazāka apmācības daļa uzņēmumā, bet kuru rezultātā tiek iegūta tāda pati kvalifikācija kā duālās izglītības mācībās. Tas var radīt dažas grūtības, jo šāda attīstība var novest pie "1. un 2. klases sertifikātiem". Tradicionālie mācekļi, kuri strādā ilgās stundas uzņēmumā, var uzskatīt savu grādu zemāk, jo citi audzēkņi ir studenti un saņems ne tikai profesionālo kvalifikāciju, bet arī bakalaura grādu. Šādas norises varētu mazināt duālās izglītības pievilcību, un tas var izraisīt mācekļu skaita turpmāku samazināšanos duālās studiju programmu apgūvē.

Kā minēts iepriekš, Īrijas piemērā aplūkotā mūžizglītības partnerība galvenokārt ir saistīta ar profesionālās tālākizglītības un augstākās izglītības vai augstākās izglītības un darba vidi. Apskatot tālākizglītības un augstākās izglītības partnerības, izrādās, ka izglītības nozares ieinteresētās personas uzskata, ka studenti, kuri apgūst tālākizglītību, ir studenti, kuri nav sasnieguši atbilstošus standartus, lai varētu iekļauties augstākā izglītībā. Šī pieeja pārvērtē augstāko izglītību, nenovērtē tālākizglītību un apmācību, un iesaka, ka ir tikai viens izglītības ceļš. Šis uzskats apstiprina, ka augstākā izglītība ir derīga kvalifikācija izglītībā uz mūžu.

Apskatot Spānijas profesionālās izglītības sistēmu; ir vairāki izaicinājumi, kas var ietekmēt profesionālās izglītības sistēmu turpmāko attīstību:

- profesionālo skolu un to darbinieku uzturēšana atbilstoši mūsdienu tendencēm;
- nodrošināt, ka studenti saglabā un attīsta pamata akadēmiskās prasmes;
- karjeras atbalsta modernizācija Spānijas vispārējās izglītības sistēmā;
- Veicināt darba vidē balstītu mācības attīstību.

Nesen ieviestā duālā profesionālās izglītības sistēma risina šos jautājumus, taču nākotnē jārisina vairāki izaicinājumi tās turpmākai attīstībai.

Tā kā Latvija izvirza par prioritāti darba vidē balstītas mācības kā jaunu profesionālās izglītības apmācības veidu, uzlabojot prasmju un kompetenču apvienošanu (profesionālās izglītības sistēmā) ar darba tirgus vajadzībām, tā pašreizējā un tuvākajā nākotnē profesionālās izglītības politika koncentrējas uz īstermiņa programmu ieviešanu, kas palielinās partnerību skaitu profesionālā izglītībā. Bez tam bezdarbnieku programmas tiek atjaunotas un uzlabotas katru gadu, tādējādi nodrošinot jaunus partnerattiecības ar uzņēmumiem, lai piesaistītu jaunus darbiniekus.

Grieķijas pašreizējos izaicinājumus un iespējas mūžizglītībā spēcīgi ietekmē pastāvošā dubultā krīze: parādu krīze un ekonomikas lejupslīde. Šīs krīzes ir atklājušas Grieķijas ekonomiskās un sociālās infrastruktūras strukturālās nepilnības, no kurām viena bija atrautība izglītības un apmācības sistēmai no darba tirgus. Bez tam, ilgstoši profesionālai izglītībai valstī ir zems prestižs.

Apskatot mūžizglītības partnerības, var apkopot šādus kopīgos izaicinājumus **visām** iesaistītajām **valstīm**:

- Palielināt pieaugušo iedzīvotāju vecumā no 24 līdz 65 gadiem skaitu, kuri piedalās mūžizglītībā;
- Samazināt 16-64 gadus vecu skolu nepabeigušo īpatsvaru;
- Uzlabot starp ministriju sadarbību mūžizglītības jautājumu koordinēšanai valsts līmenī;
- Mūžizglītības pakalpojumu sniedzēju apstiprināšana un akreditācija, pakalpojumu sniedzēju reģistrācija vienotā portālā;
- pakalpojumu sniedzēju komplementaritātes un sinerģiju izskatīšana, lai uzlabotu kvalitāti un taupītu resursus mūžizglītībā;
- mūžizglītības pakalpojumu stratēģiska pārstrukturēšana, ņemot vērā to jomu, to saturu, instrumentus, metodes, procedūras un to saņēmējus, lai šie pakalpojumi būtu:
  - a) augstas kvalitātes,
  - b) pielāgoti iedzīvotāju vajadzībām un interesēm,
  - c) viegli un vienlīdzīgi pieejami visiem,
  - d) tieši saistīti ar darba tirgu un sabiedrību,
  - e) daļa no plašākas izglītības un apmācības sistēmas, tādējādi veicinot mobilitāti.